

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Miljöbyrån, S4

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister Alfons Röblom	Miljöingenjör Stig Abrahamsson	Omedelbart

---

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 35

Anhållan om tillstånd att anlägga vattenledning inom vattentäkt och vattenskyddsområde

ÅLR 2020/5654

108 S4

Bakgrund

Ålands Vatten Ab (ÅV) planerar en utbyggnad av vattenledningsnätet mot norra Finström och Geta med avsikt att trygga dricksvattenförsörjningen till norra Åland. Ledningen är planerad att läggas som en sjöledning genom Markusbölefjärden från Länabba i Emkarby by till Öviken i Grelsby by och därefter vidare som nergrävd markledning till bolagets befintliga tryckhöjningsstation i norra delen av naturreservatet vid Prästgårdsnäset.

Den totala bottenytan som berörs i vattenområdena uppgår maximalt till ca 300 m². Vid den södra strandkanten uppskattas bottenarean som berörs till ca 50 m² och vid den norra strandkanten uppskattas bottenarean till ca 250 m². Ledningen grävs ner/spolas ner till ett djup av ca 1,5 meter vid strandkant. ÅV avser att utföra arbetet under hösten 2020.

Beslut

Landskapsregeringen beslöt enligt vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland kap.5 3 §, att bevilja tillstånd för nedgrävning av vattenledning inom vattenskyddsområde förutsatt att reservationen i samfälligheternas medgivande, ÅMHM:s miljögranskningsbeslut (MB-2020-179), fiskeribyråns utlåtande samt separat beslut angående grävning i naturskyddsområde följs.

Utöver detta bör oljesaneringsberedskap upprättas och oljelänsor läggas ut runt området där muddring pågår och oljeabsorbenter finnas tillgängliga.

Prästgårdsnäsets strandängar bör skyddas från sedimentation av uppslammade bottensediment.

Motivering

ÅV har erhållit de berörda samfälligheternas medgivande för nedläggning av ledningen med reservationen att vikterna som håller nere

tryckledningen ska anläggas så att de inte är till förfång för nätfiske.

ÅV har lämnat in en ansökan om miljögranskning till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) och erhållit ett beslut med instruktioner och föreskrifter (MB-2020-179).

1. Verksamheten får inte utföras under tidsperioden 15 april – 31 augusti.
2. Ifall muddermassor uppkommer ska dessa placeras på land och på ett sådant sätt att de inte riskerar att spridas till vattenmiljön.
3. Anläggningsarbetena ska utföras med minsta möjliga påverkan på miljön och andra allmänna och enskilda intressen. Alla områden som berörs ska så långt som möjligt återställas i ursprungligt skick. För att minimera grumlingseffekterna ska tiden mellan grävning av ledningsdike och återfyllnad minimeras.

Landskapsregeringens fiskeribyrå har meddelat i ett hörande vid miljögranskningen att södra delen av Markusbölefjärden, där man ämnar gräva ner vattenledningen, är ett stort och fint lekområde för fisk. Att arbetet planeras att göras till hösten är till stor fördel då vårlekande arter såsom abborre, gädda och mört inte drabbas direkt av grävningens arbetet, men om det inte är möjligt så anser man att gardiner bör användas i så stor utsträckning som möjligt.

Separat tillstånd har sökts för grävningen i naturskyddsområdet vid Prästgårdsnäset och eventuella föreskrifter som härrör sig till naturskyddsområdet meddelas i separat beslut.

Utöver att det framgår i ÅMHM:s beslut att anläggningsarbetena ska utföras med minsta möjliga påverkan på miljön och andra allmänna och enskilda intressen bör en extra tanke ägnas åt risken för olje- och bränsleläckage från entreprenadmaskiner. Ett större läckage kan ha allvarliga konsekvenser för kvaliteten på vattnet i dricksvattentäkten varför beredskap att snabbt åtgärda och sanera eventuella läckage bör upprättas. Detta kan göras genom att oljelänsor läggs ut runt området där muddring/grävning pågår samt att man har oljeabsorbenter tillgängliga vid grävning på land samt att speciell uppmärksamhet fästs vid entreprenadmaskinernas skick och kondition.

Med avseende på uppgrumling av vattnet har erfarenheter från infrastrukturavdelningen inhämtats muntligen. Man gör bedömningen att på grund av den aktuella muddringens utformning blir resultatet av att hägna in muddringsområdet med gardiner knappast i rimlig proportion till arbetsinsats och kostnader. ÅV har också i sin ansökan poängterat att man har beredskap att ta vatten från Dalkarby träsk eller Långsjön vid tillfällig uppgrumling av vattnet.

Den norra muddringen är dock så nära strandlinjen till Natura 2000 området Prästgårdsnäset att dess strandängar riskerar att påverkas av sedimentation av uppslammat botten sediment. Skyddande av strandlinjen genom att placera gardiner väster om muddringen anses därför vara viktigt.

Nr 36

Anhållan om åtgärd åkerdiket Strömmen avfasade di-
keskanter och sedimentationsytor

ÅLR 2020/4991

109 S4

Bakgrund

Ålands Vatten Ab (ÅV) anhåller om åtgärd enligt vattenlagen Kap 5, 3 § att genomföra dikesunderhåll med avfasade dikeskanter och skapande av sedimentationsytor för näringsrik partikeltransport. Utmed ett sidodike anläggs också en mindre utjämningsvåtmark. Åtgärderna avses genomföras på dikessträckan mellan Emkarbyvägen i söder och Långsjön i norr. Avsikten med åtgärden är att minska näringstransporterna till råvattentäkten Långsjön och på så sätt förbättra vattenkvaliteten.

Beslut

Landskapsregeringen beslöt enligt vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland kap.5 3 §, att bevilja tillstånd för åtgärder i åkerdiket Strömmen förutsatt att avtal tecknas med berörda markägare. Eventuella läckage av olja och bränsle ska hindras från att nå Långsjön. Arbetet ska utföras när flödet i diket är lågt.

Motivering

Föreliggande plan har tagits fram i samråd med de huvudsakligen berörda markägarna, som löpande varit i kontakt med Ålands vatten Ab och några gånger med Wetlands International Ab.

Övriga markägare har deltagit i möten och informerats. Ålands vatten Ab ämnar upprätta arrendavtal med markägarna inkluderande tillstånd att genomföra förändringar i mark och markanvändning. Det behövs inte miljötillstånd, då våtmarksarealen långt underskrider den tillståndspliktiga storleken vid 5 ha eller större. Någon uppdämning av vatten kommer inte att ske förutom i den 1200 m² stora utjämningsvåtmarken, varför även i denna fråga inget miljötillstånd behöver inhämtas.

Åtgärden är i enlighet med rekommendationen från Åbo Yrkeshögskola, utredningen ”Tillrinningsområde analyser och en reduktionsplan för belastningen i Markusbölefjärden och Långsjön”, kapitel 5.2.3 åtgärd L1” och därefter anpassad i enlighet med Wetlands Internationals projektering som skett i dialog med berörda markägare.

För att minimera att uppgrumling sker bör arbetet utföras när flödet i diket är litet. Detta för att minska påverkan av vattenkvaliteten samt så att vårlekande arter såsom abborre, gädda och mört inte drabbas direkt av grävningsarbetet, men om det inte är möjligt så anser man att gardiner bör användas i så stor utsträckning som möjligt.

En extra tanke bör ägnas åt risken för olje- och bränsleläckage från entreprenadmaskiner. Ett större läckage kan ha allvarliga konsekvenser för kvaliteten på vattnet i dricksvattentäkten varför beredskap att snabbt åtgärda och sanera eventuella läckage bör upprättas. Detta kan göras genom att lägga oljelänsor över diket nedströms de åtgärdade områdena och att man har oljeabsorbenter tillgängliga vid grävning på land. Speciell uppmärksamhet bör fästas vid entreprenadmaskinernas skick och kondition.
